Officiella notiser

Ny utredning

Den statliga fondförvaltningen bör effektiviseras och dess administration förenklas. Därför har ekonomiministern tillkallat en utredare som skall överväga bl a om de statliga fonderna — som förutom AP-fonden har tillgångar på ca 6 miljarder kronor — kan sammanföras till en gemensam förvaltningsmyndighet. AP-fondens förvaltning lämnas utanför utredningsuppdraget. Utredaren skall se över gällande placeringsregler för fonderna och även pröva om och ev hur rätten att placera fondmedel i aktier och fastigheter bör förändras. Utredaren skall också se om bankernas erfarenhet på något sätt kan nyttiggöras i förvaltningsarbetet. Vidare bör undersökas om den statliga fondförvaltningen kan spela en mera aktiv roll för kreditmarknaden och inom ekonomin i övrigt.

Såsom särskild utredare har förordnats bankinspektören i bankinspektionen, hovrättsrådet Hans Henrik Abelin. I utredningen ingår som sakkunniga kammarrådet Carl-Einar Nordling och direktören i bankinspektionen Gösta Telestam samt som experter bitr riksbanksdirektören Erik Karlsson, revisionsdirektören Per Olov Lalin och byråchefen i riksförsäkringsverket Lennart Lindberg. Hovrättsassessor Lennart Frii, Malmö, är utredningens sekreterare.

Regeringsrätten

Regeringen har förordnat kammarrättsassessorn i kammarrätten i Göteborg Kjell Nystrand och kammarrättsassessorn i kammarrätten i Stockholm Suzanne Knöös-Björkman att inneha långtidsvikariat på tjänster som regeringsrättssekreterare.

Länsstyrelserna

Regeringen har förordnat dels länsassessorn i Fe 16 hos länsstyrelsen i Västernorrlands län Olle Charlie Fernström att tills vidare vara förste länsassessor i Fe 23/Fe 25 hos länsstyrelsen,
och dels taxeringsintendenten i Fe 20/Fe 21 hos länsstyrelsen i Kalmar län Hans Staffan Rosengren att tills vidare vara förste taxeringsintendent i Fe 23/Fe 25 hos länsstyrelsen.

Lokala skattemyndigheterna

Regeringen har förordnat dels byrådirektören i Fe 16 hos länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län Jan Magnus Gabrielsson att tills vidare vara fögderichef i Fe 18 i Munkedals fögderi,
och dels förste fögderisekreteraren i Fe 14 i Handens fögderi Dagmar Ida Kristina Andersson att tills vidare vara fögderichef i Fe 17 i Lidingö fögderi.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Meddelanden från Riksskatteverket
Utg. av Skattenytt, Leksand, tel. 0247-10430 • Ansv. utgivare: Kammarrättsrådet Hans Bylin

Serie I ang. direkt skatt
Motsvarar Riksskatteverkets författningssamling (RSFS) och Riksskatteverkets förhandsbesked mm (RSV/FB) serie Dt Direkt skatt – Taxering

Nr 9 1979 – Årg. 9

Regeringsrättens dom den 8 februari 1979 med anledning av överklagat förhandsbesked

Fråga om beskattningskonsekvenser vid gåva av rätt till aktieutdelning

RSV/FB Dt 1979:7

Utkom från trycket den 16 november 1979

1 Ansökningen

I ansökningen anförde sökanden bl a:

> Jag har för avsikt att till en ideell stiftelse såsom gåva överlämna rätten till utdelning på mitt aktieinnehav i X AB förfallande till lyftning åren 1978—1987. Enligt taxeringsmyndigheternas värdering uppgår värdet av detta aktieinnehav vid utgången av 1977 till drygt 1 miljon kr. Den ideella stiftelsen har sådan ändamålsbestämning som avses i 53 § 1 mom e) kommunalskattelagen.
>
> Innan jag lämnar gåvan behöver jag få veta vilka skattekonsekvenser den kan medföra för mig. Jag anhåller därför om förhandsbesked, om jag blir skattskyldig till inkomstskatt för belopp motsvarande de årliga aktieutdelningarna samt om jag blir skattskyldig till statlig förmögenhetsskatt för värdet av ifrågavarande aktier vid utgången av beskattningsåren 1978—1986.

2 RSVs nämnd för rättsärenden

Den 6 oktober 1978 meddelade RSVs nämnd för rättsärenden (Sagnert, Bylin, Gottliebsson, Lindholm, Blomqvist, Hornhammar, Folke Nilsson, Gustafson) följande förhandsbesked:

Vad först beträffar frågan om skattskyldighet för utdelning på aktierna framgår av handlingarna i ärendet att stiftelsen genom gåvan kommer att förvärva rätten till utdelningen innan den blir tillgänglig för lyftning. Med hänsyn härtill förklarar nämnden, i överensstämmelse med punkt 3 fjärde stycket anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen, att sökanden inte är skattskyldig för utdelning som sålunda lyfts av stiftelsen.

Vidkommande därefter frågan om skattskyldighet för förmögenhet förklarar nämnden — enär sådant förhållande inte kan anses föreligga att stiftelsen vid förmögenhetsbeskattningen bör betraktas såsom ägare till aktierna — att sökanden skall upptaga värdet av aktierna såsom tillgång vid förmögenhetsberäkningen.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

3 Regeringsrätten

I besvär hos regeringsrätten yrkade sökanden att hon inte skulle behöva uppta värdet av aktierna såsom tillgång vid förmögenhetsberäkningen.

I dom den 8 februari 1979 beslöt regeringsrätten (Åbjörnsson, Reuterswärd, Wennergren) att ej göra ändring i förhandsbeskedet.

Regeringsrådet Wennergren anförde till utveckling av sin mening:

> Enligt 7 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt likställs i fråga om skyldighet att erlägga skatt för förmögenhet med ägare, såvitt här är av intresse, enligt punkten f) den som äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer annan, därest sådant förhållande föreligger, att han finnes i avseende, varom är fråga, skäligen böra betraktas såsom förmögenhetens ägare. Riksskatteverkets nämnd för rättsärenden har funnit, att sådant förhållande inte kan anses föreligga att stiftelsen vid förmögenhetsbeskattningen bör betraktas som ägare till aktierna. Jag gör samma bedömning. Emellertid kan jag inte utan vidare ansluta mig till nämndens slutsats att sökanden vid sådant förhållande skall upptaga värdet av aktierna såsom tillgång vid förmögenhetsberäkningen. Jag kommer visserligen till samma resultat men först efter ytterligare överväganden.
>
> Enligt 3 § 2 mom d) lagen om statlig förmögenhetsskatt upptages icke såsom tillgång vid förmögenhetsberäkningen rätt till förmögenhet, varav annan för närvarande åtnjuter avkastningen. Frågan är då huruvida sökanden, om hon till stiftelsen överlåter rätten till utdelning på sina aktier under tio års tid, vid sin förmögenhetsberäkning skall ta upp aktierna som tillgång eller ej. Avgörande för tolkningen av vad som beträffande aktier bör förstås med rätt till förmögenhet, varav annan för närvarande åtnjuter avkastningen, blir vad som får anses avsett med rätt till förmögenhet.
>
> I 2 § lagen om statlig förmögenhetsskatt förklaras att skattepliktig förmögenhet utgör kapitalvärdet av den skattskyldiges i 3 § 1 mom angivna tillgångar. Bland dessa märks i d) kapital, som bestått av aktier, och i g) rätt till ränta eller annan stadigvarande förmån, såvida rättigheten är förhandenvarande och bestämd att tillgodonjutas för den berättigades livstid eller för tid, som icke kommer att utlöpa inom fem år efter beskattningsårets utgång. Kapitalvärdet av rätten till utdelning på sökandens aktier under tio år måste anses hänföra sig till sådan tillgång som avses i 3 § 1 mom g) och icke till kapital som bestått av aktier. Denna rätt till förmögenhet skall uppenbarligen enligt 3 § 2 mom d) lagen om statlig förmögenhetsskatt inte upptagas som tillgång vid sökandens förmögenhetsberäkning. Kapitalvärdet av det kapital som bestått av aktier kan däremot inte upptagas vid någon annans förmögenhetsberäkning än

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

sökandens. Till vilket kapitalvärde kapitalet i fråga skall tas upp är inte under prövning i detta förhandsbeskedsärende.

Regeringsrådet Delin var skiljaktig och anförde:

Under de i ansökningen angivna förutsättningarna skall ifrågavarande aktier jämlikt 3 § 2 mom d) lagen om statlig förmögenhetsskatt icke upptagas som tillgång vid beräkningen av sökandens förmögenhet. Jag ändrar förhandsbeskedet i enlighet härmed.

Regeringsrättens dom den 7 februari 1979 med anledning av överklagat förhandsbesked

Fråga om avskrivningsunderlag för rörelsebyggnad på fastighet som överlåtits inom koncern. Tillämpning av jämkningsregeln i punkt 3 b sista stycket anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen

RSV/FB Dt
1979:8

Utkom från trycket
den 16 november 1979

1 Ansökningen

I ansökningen anfördes följande:

Undertecknat bolag, aktiebolaget A, är ett helägt dotterbolag till aktiebolaget B. Vår verksamhet består i återförsäljning inom Stockholmsregionen av moderbolagets produkter.

Moderbolaget innehar sedan år 1963 med tomträtt fastigheten X i Stockholms kommun. På denna fastighet har moderbolaget uppfört en verkstadsbyggnad och en kontorsbyggnad, vilka allt sedan de färdigställdes år 1966 resp år 1972 i sin helhet uthyrts till oss.

Vårt moderbolag har nu förklarat sig villigt att överlåta fastigheten på oss. Syftet med överlåtelsen är att uppnå en decentraliserad och därmed effektivare fastighetsförvaltning. Den nuvarande centraliserade förvaltningen medför regelbundna förhandlingar med moderbolaget om hyrans storlek, reparations- och ombyggnadsbehov m m. Efter överlåtelsen kommer vi att själva kunna fatta dessa beslut inom ramen för våra egna resurser.

Köpeskillingen för fastigheten kommer att bestämmas till dess verkliga värde. Detta värde torde överstiga såväl moderbolagets anskaffningskostnad, 7 594 217 kr, som det taxerade byggnadsvärdet, 6 600 000 kr, och moderbolagets skattemässiga restvärde 3 998 638 kr.

Inför slutförhandlingarna med moderbolaget är det för oss av väsentlig betydelse att få veta på vilket avskrivningsunderlag vi efter förvärvet får beräkna värdeminskningsavdrag på byggnaderna. Vi är av den uppfattningen att det verkliga värdet bör få utgöra avskrivningsunderlag. Då emellertid osäkerhet härom råder, anhåller vi att nämnden meddelar förhandsbesked om vilket värde som får läggas till grund för avskrivningarna.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

2 RSVs nämnd för rättsärenden

Den 28 april 1978 meddelade RSVs nämnd för rättsärenden (Hermanson, Gottliebsson, Lindholm, Hornhammar, Folke Nilsson, Heimer, Rosén) följande förhandsbesked:

Nämnden finner att vid den planerade fastighetsöverlåtelsen både säljare och köpare är aktiebolag i samma koncern. Nämnden finner vidare att om överlåtelsen sker till ett högre belopp än som i beskattningsavseende kvarstår oavskrivet hos säljarbolaget, sökandebolaget härigenom kommer att kunna tillgodoräkna sig ett högre anskaffningsvärde än som är rimligt och att sökandebolaget därmed bereder sig en obehörig skatteförmån. Vid bestämmande av sökandebolagets skattemässiga anskaffningsvärde för den ifrågavarande fastigheten skall därför jämkningsregeln i punkt 3 b sista stycket anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen tillämpas. På grund härav förklarar nämnden att sökandebolaget vid beräkning av värdeminskningsavdrag för byggnad på fastigheten som anskaffningsvärde för sådan byggnad får ta upp endast det värde, som vid överlåtelsen kvarstått i beskattningsavseende oavskrivet hos moderbolaget, aktiebolaget B.

3 Regeringsrätten

I besvär hos regeringsrätten yrkade bolaget A att avskrivningsunderlaget för byggnaderna fick beräknas med utgångspunkt i den till verkligt värde bestämda köpeskillingen.

I dom den 7 februari 1979 beslöt regeringsrätten (Körlof, Paulsson, Nordlund, Wahlgren, Engblom) att lämna besvären utan bifall.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Regeringsrättens dom den 6 december 1978 med anledning av överklagat förhandsbesked

Medelstillskott från svenska staten — statsbidrag eller aktieägartillskott?

RSV/FB Dt 1979:9

1 Ansökningen

I ansökningen från Aktiebolaget ASEA-ATOM[1] anfördes bl a följande:

> AB ASEA-ATOM, vars aktier ägs av ASEA AB (50 %) och svenska staten (50 %), började sin verksamhet den 1 januari 1969. En redogörelse för konsortialavtalet mellan ägarna lämnas i propositionen 1968:169. Av avtalet framgår att ASEA-ATOM skall vara dotterbolag till ASEA.
>
> Redan tidigt visade det sig att bolaget hade begränsade möjligheter att ställa realsäkerhet för sina åtaganden i samband med leveranser. ASEA-ATOM hemställde därför om en särskild garanti från aktieägarnas sida till ett belopp av 500 Mkr fördelat med hälften vardera på staten och ASEA. Hemställan godkändes, se proposition 1969:101, SU 1969:99, rskr 1969:245.

I proposition 1972:13 föreslogs en sådan ändring i kommunalskattelagens regler om avdrag för öppet koncernbidrag att Kungl Maj:t, i syfte att främja samhällsekonomiskt betydelsefulla uppgifter, skall kunna medge avdragsrätt för bidrag från ett företag till ett annat även om inte alla de förutsättningar som annars gäller för avdragsrätt för koncernbidrag föreligger. Propositionen godkändes och lagändringen genomfördes.

Den 7 mars 1972 gjorde ASEA-ATOM en framställning om medelstillskott (60 Mkr) från aktieägarna under 1972. Framställningen godkändes och beloppet utbetalades den 3 juli 1972. Detta första medelstillskott behandlas i prop 1972:52. Senare har ytterligare medelstillskott utbetalats från aktieägarna och den totala bilden är följande.

Datum	Medelstillskott i Mkr från staten	ASEA	Summa
72-07-03	30	30	60
74-07-01	15	15	30
75-07-01	20	20	40
76-07-01	20	20	40
77-07-01	19,5	19,5	39
Summa	104,5	104,5	209

I samtliga ovan angivna fall har regeringen medgivit, med stöd av 43 § 3 mom femte stycket kommunalskattelagen (1928:370), att de bidrag som ASEA lämnat till ASEA-ATOM skall anses som avdragsgill omkostnad för ASEA och skattepliktig intäkt för ASEA-ATOM.

Som villkor för regeringens medgivande har bl a gällt att

[1] Publicerat med bolagets medgivande.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

såväl givare som mottagare av bidraget redovisat detta öppet i självdeklarationen för aktuellt år. För ASEA-ATOMs del framgår detta av till denna skrivelse fogade kopior av deklarationer avgivna åren 1973 samt 1975 t o m 1977.

Av deklarationskopiorna framgår vidare att ASEA-ATOM varje aktuellt år i deklarationen yrkat avdrag från summa nettovinst och tillkommande poster för medelstillskottet från svenska staten, dvs medelstillskott från staten har hänförts till för bolaget icke skattepliktiga intäkter. Detta förfarande finner enligt bolagets mening stöd i ovan angivna förarbeten men har aldrig sakligt prövats beroende på att bolaget hittills aldrig haft några egentliga vinster. Avdragen har således förts vidare som ackumulerat förlustavdrag.

För räkenskapsåret 1977 beräknar ASEA-ATOM att redovisa en vinst om 5,5 Mkr. Liksom vid deklarationerna för tidigare beskattningsår avser ASEA-ATOM att vid 1978 års taxering behandla från staten under år 1977 mottaget medelstillskott som en icke skattepliktig intäkt. Därjämte kommer framgent avdrag att ske för ackumulerade förlustavdrag.

Med hänsyn till frågans stora principiella och ekonomiska betydelse anhåller vi härmed om besked huruvida från staten erhållna medelstillskott utgjort för bolaget skattepliktig intäkt.

2 RSVs nämnd för rättsärenden

Den 2 juni 1978 meddelade RSVs nämnd för rättsärenden (Sagnert, Bylin, Gottliebsson, Lindholm, Blomqvist, Ulfhielm, Folke Nilsson, Gustafson) följande förhandsbesked:

Nämnden finner att det medelstillskott på 19,5 milj kr som sökandebolaget under räkenskapsåret 1977 erhållit från staten är att anse såsom inte skattepliktigt aktieägartillskott. I enlighet härmed förklarar nämnden att beloppet inte utgör skattepliktig intäkt för sökandebolaget.

Beträffande under tidigare år erhållna medelstillskott avvisades ansökningen.

3 Regeringsrätten

I besvär hos regeringsrätten hemställde taxeringsintendenten om förklaring att de medelstillskott bolaget under år 1977 erhållit från staten utgjorde skattepliktig inkomst enligt anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen (statsbidrag).

Den 6 december 1978 beslöt regeringsrätten (Cars, Paulsson, Reuterswärd, Delin, Wennergren) följande dom:

Frågan om skatteplikt för bidraget är, såsom riksskatteverket funnit, att bedöma med utgångspunkt i att bidraget får anses utgöra aktieägartillskott. I fråga om bidrag av sådan karaktär är den av taxeringsintendenten åberopade bestämmelsen i anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen icke tillämplig.

Regeringsrätten lämnar besvären utan bifall.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Regeringsrättens dom den 31 januari 1979 med anledning av överklagat förhandsbesked

Fråga om förvärv av aktier i ett bolag haft sådant samband med försäljningen av aktier i annat bolag att kostnaden för förvärvet utgjorde avdragsgill omkostnad vid realisationsvinstberäkningen i anledning av försäljningen. Fråga även om till vilket år förlust skall hänföras på aktier för vilka anskaffningskostnaden blir känd efter avyttringstillfället

RSV/FB Dt 1979:10

1 Ansökningen

Av handlingarna i ärendet framgick bl a följande.

A och B ägde fram till september 1977 samtliga aktier i AB X. Bolagets marknadsföring och projektering hade fram till samma månad skötts av det fristående AB Y. I september överlät A och B samtliga aktier i AB X till annat aktiebolag. I avtalet om försäljning av aktierna hade köpeskillingen bestämts att utgå enligt en särskild formel dels med ett fast belopp att erläggas kontant på överlåtelsedagen dels med en rörlig del beräknad på bolagets genomsnittliga årsvinster under de närmast följande fem åren. Den rörliga delen av köpeskillingen skulle därför bli känd till sitt belopp först 1981-12-31. I överlåtelseavtalet fanns som villkor bl a att AB Y senast på överlåtelsedagen skulle ha beslutat om ändring av sin firma och upphört att driva sin dåvarande verksamhet. För att uppfylla dessa förpliktelser hade A och B förvärvat samtliga aktier i AB Y. Köpeskillingen för dessa hade fastställts med utgångspunkt i den formel som låg till grund för beräkningen av köpeskillingen vid försäljningen av AB X. A och B, som enligt avtal var förhindrade att utöva med AB X konkurrerande verksamhet, hade inte något intresse av att behålla aktierna i AB Y utan avsåg att vidareförsälja dessa.

A och B hemställde om förhandsbesked enligt följande.

1. Kan köpeskillingen för förvärvet av aktierna i AB Y — mot bakgrund av anledningen till aktieförvärvet och övriga omständigheter — anses utgöra ett sådant omkostnadsbelopp som vid beräkning av realisationsvinst vid överlåtelse av aktierna i AB X får avdragas från vad som erhållits för dessa aktier?
2. Kan en år 1982 konstaterad realisationsförlust å aktierna i AB Y anses hänförlig till år 1982, oaktat försäljning av aktierna skett redan något tidigare år?
3. För det fall att svaret på fråga 1 blir, att köpeskillingen är att betrakta som ett omkostnadsbelopp, kan ändå en vid vidareförsäljning av aktierna i AB Y konstaterad realisationsförlust avdragas mot eventuell realisationsvinst?

2 RSVs nämnd för rättsärenden

Den 14 april 1978 meddelade RSVs nämnd för rättsärenden (Sagnert, Gottliebsson, Lindholm, Ulfhielm, Jonason) följande förhandsbesked:

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Nämnden finner att, såvitt visats, sökandena inte i avtal eller eljest förbundit sig att vid försäljningen av aktierna i AB X förvärva aktierna i AB Y. På grund härav besvarar nämnden nekande fråga 1 i ansökningen.

Beträffande fråga 2 i ansökningen finner nämnden att sökandenas anskaffningskostnad för aktierna i AB Y kan fastställas först år 1982 under det att köpeskillingen i anledning av avyttring av aktierna i bolaget kan komma att uppbäras under tidigare år. På grund härav förklarar nämnden att köpeskillingen skall upptas till beskattning såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet för det år den uppbäres och avdrag för anskaffningskostnaden ske vid taxering för beskattningsåret 1982.

Med hänsyn till vad nämnden ovan förklarat erfordras inte svar på fråga 3 i ansökningen.

Ledamoten Sandström var skiljaktig beträffande frågorna 1 och 3 och anförde:

> Av utredningen i ärendet framgår enligt min mening både att verksamheterna i AB X och AB Y varit starkt integrerade och att sökandenas köp av aktierna i AB Y skett i direkt syfte att uppfylla de villkor som uppställts för köparens övertagande av AB X-aktierna och som åsyftat bl a en fullständig avveckling av sökandenas engagemang i AB X. Vid sådant förhållande är kostnaderna för förvärvet av aktierna i AB X att anse som sådan omkostnad som får avdragas vid beräkning av skattepliktig realisationsvinst vid avyttring av aktierna i AB X; dock att avdrag inte medges för den del av förvärvskostnaderna för aktierna i AB Y som kan anses belöpa på värdet av sådana tillgångar i AB Y som sökandena må ha behållit för egen räkning före en vidareförsäljning av aktierna i detta bolag. Jag anser därför att nämnden bort besvara fråga 1 jakande, dock med nyss nämnd inskränkning i fråga om avdragsrätten, samt fråga 3 nekande.

Ledamöterna Folke Nilsson och Fred Nilsson var skiljaktiga beträffande fråga 2 och anförde:

> Enligt 35 § 1 mom fjärde stycket KL räknas till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet vinst genom icke yrkesmässig avyttring (realisationsvinst). En förutsättning för att vinst eller förlust skall kunna fastställas är bl a att anskaffningskostnaden är känd. I förevarande fall blir denna kostnad inte känd förrän år 1982. Först då kan enligt vår mening vinst- eller förlustberäkning i anledning av försäljningen göras. Stöd för denna uppfattning ges också i första meningen av anvisningspunkten 2 till 41 § KL.
>
> Vi anser därför att fråga 2 bort besvaras på det sättet att en år 1982 konstaterad realisationsförlust skall anses hänförlig till detta år.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

3 Regeringsrätten

I besvär hos regeringsrätten yrkade A och B att köpeskillingen för aktierna i AB Y skulle förklaras utgöra sådant omkostnadsbelopp som vid beräkning av skattepliktig realisationsvinst vid överlåtelse av aktierna i AB X fick avdragas från vad som erhållits för dessa aktier, att omkostnadsbeloppet skulle få avdragas vid 1983 års taxering avseende försäljningen av aktierna i AB X samt att köpeskillingen vid en vidareförsäljning av aktierna i AB Y skulle förklaras vara skattepliktig enligt 35 § 3 mom kommunalskattelagen oavsett om försäljningen skedde 1982 eller dessförinnan. Om köpeskillingen för klagandenas förvärv av aktierna i AB Y ej ansågs utgöra ett avdragsgillt omkostnadsbelopp, yrkade klagandena att fråga nr 2 i ansökningen skulle besvaras jakande. För det fall att nämnda köpeskilling ansågs skola upptagas till beskattning såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet för det år den kom att uppbäras yrkade klagandena att anskaffningskostnaden för förvärvet av aktierna i AB Y skulle förklaras vara avdragsgill såsom realisationsförlust från en vid 1983 års taxering konstaterad realisationsvinst vid överlåtelse av aktierna i AB X. Klagandena hemställde tillika om svar på fråga nr 3.

Den 31 januari 1979 beslöt regeringsrätten (Åbjörnsson, Delin, Wennergren) följande dom:

Klagandenas här gjorda yrkanden kan icke prövas av regeringsrätten i vidare mån än de omfattas av de hos riksskatteverket framställda frågorna.

Klagandenas förvärv av aktierna i AB Y har, såvitt framgår av handlingarna, inte haft samband med försäljningen av aktierna i AB X på det sätt att kostnaden för förvärvet kan anses utgöra sådan omkostnad för sistnämnda aktier som får avdragas vid beräkning av skattepliktig realisationsvinst vid avyttringen av dem. Regeringsrätten lämnar därför besvären i vad avser fråga nr 1 utan bifall.

Beträffande fråga nr 2 framgår att anskaffningskostnaden för aktierna i AB Y icke blir till sitt belopp känd förrän 1982. Huruvida en försäljning av aktierna för klagandena innebär förlust kan fastställas först nämnda år. Med hänsyn härtill besvarar regeringsrätten, med bifall till klagandenas yrkande och med ändring av förhandsbeskedet i denna del, fråga nr 2 jakande.

Fråga nr 3 erfordrar med hänsyn till vad ovan anförts icke något svar.

Regeringsråden Wieslander och Reuterswärd var skiljaktiga och anförde:

> Sökandenas förvärv av aktierna i AB Y får anses vara direkt betingat av deras åtagande i samband med försäljning av aktierna i AB X att AB Y:s firma och verksamhetsinriktning skulle ändras. Kostnaden för förvärvet av aktierna i AB Y bör med hänsyn härtill anses utgöra omkostnadsbelopp vid beräkning av realisationsvinst på grund av sökandenas överlåtelse av aktierna i AB X, i den mån kostnaden överstiger värdet av sådana tillgångar i AB Y som sökandena tillgodogjort sig före försäljning av aktierna i AB Y till utomstående.
>
> Med hänsyn till att sökandenas kostnad för förvärvet av aktierna i AB Y sålunda beaktas i annat sammanhang, kan

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

samma kostnad icke jämväl beaktas vid beräkning av realisationsvinst eller realisationsförlust i anledning av deras vidareförsäljning av aktierna i AB Y.

Sökandenas hos riksskatteverket framställda fråga nr 1 bör därför besvaras jakande, ehuru med den begränsning som enligt vad nyss sagts skall gälla för det fall att sökandena tillgodogjort sig tillgångar i AB Y före vidareförsäljning av aktierna i detta bolag. Sökandenas hos riksskatteverket med nr 3 betecknade fråga bör däremot besvaras nekande. Med hänsyn till vad som uttalats beträffande frågorna nr 1 och nr 3 erfordrar fråga nr 2 icke svar.

Vi ändrar det överklagade förhandsbeskedet i enlighet med det anförda.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Meddelanden från Riksskatteverket
Utg. av Skattenytt, Leksand, tel. 0247-10430 • Ansv. utgivare: Kammarrättsrådet Hans Bylin

Serie I ang. direkt skatt
Motsvarar Riksskatteverkets författningssamling (RSFS) och Riksskatteverkets förhandsbesked mm (RSV/FB) serie Dt = Direkt skatt – Taxering

Nr 10 1979 – Årg. 9

Riksskatteverkets föreskrifter om avdrag för kostnad för resor med bil mellan bostad och arbetsplats;[1]

RSV Dt 1979:14

RSFS 1979:49

utfärdade den 11 oktober 1979.

1 Allmänt

Från intäkt av tjänst medges enligt punkt 4 första stycket av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (KL) avdrag för "skälig kostnad" för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från bostaden, att man behövt anlita och även anlitat särskilt fortskaffningsmedel. Enligt andra stycket i denna anvisningspunkt fastställer RSV för varje kalenderår grunder för beräkning av de avdrag som får göras när den skattskyldige använder bil för resor till och från arbetsplaten.

RSV har beslutat meddela följande föreskrifter för 1980 års taxering.

2 Principer för avdragsberäkningen

Som skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen bör i regel anses lägsta kostnad för resa med tillgängligt allmänt kommunikationsmedel, såsom järnväg, spårväg eller buss.

Om skattskyldig använder bil för resor mellan bostad och arbetsplats i stället för allmänt kommunikationsmedel bör skäligt avdrag för bilkostnader medges om följande båda förutsättningar föreligger:

att vägavståndet mellan bostaden och arbetsplatsen uppgår till minst en halv mil samt

att det av omständigheterna klart framgår, att användandet av bil i stället för allmänt kommunikationsmedel regelmässigt medför en tidsvinst av minst en och en halv timme sammanlagt för fram- och återresan.

Detta gäller även om skattskyldig använt såväl bil som allmänt kommunikationsmedel. I så fall medges förutom avdrag för resa med allmänt kommunikationsmedel skäligt avdrag för bilkostnader.

Vid beräkning av tidsvinsten bör hänsyn tas även till den tid, som går åt för att uppsöka parkeringsplats och gå till och från parkeringsplatsen samt till den trafikintensitet som råder vid den tid då resan företas. Däremot beaktas inte tidsvinst som beror på att den skattskyldige, i syfte att undvika körning under rusningstid, kommer till eller lämnar arbetsplatsen (arbetsorten) vid annan tidpunkt än vad som är motiverat med hänsyn till arbetstidens förläggning. För skattskyldig med flera fasta arbetsplatser eller med flera arbetspass per dygn är det den sammanlagda tidsvinsten per dygn genom att använda bil mellan bostad och arbets-

[1] Jfr RSFS 1978:41 RSV Dt 1978:20

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

plats som avses.

Skattskyldig, som regelmässigt använder bil i tjänsten, bör medges avdrag för bilkostnader för resor mellan bostad och den fasta arbetsplatsen oavsett avståndet och tidsvinsten.

Om allmänt kommunikationsmedel saknas bör skattskyldig, som använder bil för resor mellan bostad och arbetsplats, medges skäligt avdrag för bilkostnader oavsett tidsvinsten, under förutsättning att avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen uppgår till minst 2 kilometer. Saknas allmänt kommunikationsmedel för endast viss del av sträckan mellan bostad och arbetsplats, får avdrag för bilkostnader beräknas för hela sträckan, om delsträckan uppgår till minst 5 kilometer. Är delsträckan som saknar allmänt kommunikationsmedel kortare än 5 kilometer men minst 2 kilometer kan avdrag medges dels för bilresor på denna sträcka, dels för resa med allmänt kommunikationsmedel på sträckan i övrigt.

3 Avdrag per mil

Som skäligt avdrag för bilkostnader bör i ovan avsedda fall anses 6:10 kr för varje körd mil t o m 1 000 mil per år och för körsträckor därutöver 3:80 kr för varje mil. Den omständigheten, att den skattskyldige använder en stor bil och hans kostnader därför blir högre än de angivna beloppen, bör inte medföra att avdrag medges med högre belopp än nyss sagts.

Avdraget bör — om inte särskilda omständigheter föranleder annat — minskas med ersättning från medåkande. Avdraget per mil behöver däremot inte minskas med mer än en fjärdedel för varje medåkande.

Om däremot den skattskyldige får ersättning från arbetsgivaren för sina resor mellan bostad och arbetsplats, och avdrag yrkas för kostnader för sådana resor, skall ersättningen alltid tas upp som skattepliktig intäkt. I den mån ersättningen är undantagen från skatteplikt (t ex i regel ersättning från statlig myndighet) medges inte avdrag för de resekostnader som ersättningen är avsedd att täcka, även om dessa kostnader är större än ersättningen.

4 Avdrag vid handikapp o d

Om skattskyldig på grund av hög ålder, sjukdom eller handikapp måste använda bil för resor mellan bostad och arbetsplats, bör avdrag för bilkostnad medges oavsett avståndet och tidsvinsten. Avdraget bör i så fall — i den mån detta är fördelaktigare för den skattskyldige — medges med den del av de faktiska totala bilkostnaderna under året, som belöper på körningar till och från arbetsplatsen.

Dessa föreskrifter tillämpas vid 1980 års taxering.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Riksskatteverkets anvisningar om beskattning av vissa naturaförmåner m m;[1]

RSV Dt 1979:15

RSFS 1979:52

utfärdade den 1 november 1979.

1 Gällande bestämmelser

1.1 Beskattningsregler

Enligt 32 § 3 mom fjärde stycket kommunalskattelagen (KL) samt p 3 tredje stycket av anvisningarna till nämnda lagrum skall förmån av mindre värde som lämnats i annat än pengar inte tas upp som intäkt, om det kan antas, att förmånen inte är avsedd att utgöra direkt ersättning för utfört arbete. Vid bedömning om förmånen skall tas upp som intäkt skall hänsyn tas till det sammanlagda värdet av de förmåner av detta slag som den skattskyldige fått från samma arbetsgivare. Vid beräkning av det sammanlagda värdet skall även beaktas förmåner från personalstiftelse, som hör till arbetsgivaren. Hänsyn skall också tas till den besparing i normala levnadskostnader, som förmånen kan ha inneburit. För att förmånen skall vara skattefri krävs vidare, att den inte kan jämställas med lön eller pension utan syftar till att skapa trivsel i arbetet eller också grundar sig på sedvänja inom det yrke eller den verksamhet, som det är fråga om. Har den skattskyldige möjlighet att avstå från förmånen mot ersättning i pengar, bör förmånen i regel betraktas som skattepliktig.

Motsvarande gäller om den skattskyldige genom sitt arbete kunnat disponera över egendom eller på annat sätt fått en förmån som inneburit en inte ringa inbesparing i de personliga levnadskostnaderna.

Förmån, som består av obligation, aktie eller presentkort, betraktas inte som naturaförmån utan anses jämställd med kontanta medel.

Vidare bör framhållas, att det vid bedömning om skatteplikt för en viss förmån föreligger är utan betydelse om rätten till förmånen grundas på kollektivavtal eller på individuell överenskommelse med arbetsgivaren.

1.2 Regler om uppgiftsskyldighet

I KL saknas regler om beloppsgräns för beskattning av naturaförmåner. En bestämmelse som praktiskt reglerar denna fråga finns däremot i 37 § taxeringslagen (TL), som rör arbetsgivares skyldighet att lämna kontrolluppgift. Enligt undantag f) i 37 § 1 mom första punkten TL behöver arbetsgivare inte lämna uppgift om naturaförmåner vilkas sammanlagda värde, efter avdrag för ersättning, uppenbarligen inte överstiger 600 kr för ett helt år räknat. Denna inskränkning i uppgiftsskyldigheten gäller inte om förmånen i sin helhet skall anses som skattepliktig intäkt. (Se 2.3)

För fåmansföretag gäller särskilda regler enligt 37 § 1 mom första punkten sista stycket och 2 mom fjärde stycket TL. (Se 2.2.2)

2 Anvisningar om olika slag av naturaförmåner

Bestämmelsen i 32 § 3 mom fjärde stycket KL (se 1.1) tillkom för att underlätta att upprätta deklaration för stora löntagargrupper och hade dessutom till syfte att förenkla taxeringskontrollen. De praktiska skäl

[1] Jfr RSFS 1978:39 RSV Dt 1978:19

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

som motiverade regelns tillkomst har föranlett RSV att indela naturaförmånerna i tre grupper. Grupp I utgörs av förmåner som överhuvud taget inte bör anses skattepliktiga. Grupp II avser förmåner vilkas skatteplikt beror av värdet, och grupp III förmåner som alltid bör anses skattepliktiga.

RSV lämnar nedan exempel på de vanligast förekommande förmånerna, som ingår i de olika grupperna.

2.1 Förmåner som överhuvud taget inte bör anses som skattepliktiga (grupp 1)

Till denna grupp hänförs förmåner av obetydligt ekonomiskt värde för mottagaren, s k trivselförmåner. Hit räknas även vissa förmåner, vilkas värde visserligen kan vara större, men som enligt praxis inte ansetts skattepliktiga och därför även i fortsättningen bör undantas från beskattning.

Exempel

fria överdrags- och skyddskläder samt fri tvätt av sådana,

förfriskningar under arbetet (kaffe o d) som inte kan anses som måltid,

sedvanliga rabatter åt anställda vid inköp av varor och tjänster, som ingår i arbetsgivarens varusortiment eller produceras av arbetsgivaren,

sedvanliga gåvor från arbetsgivare med karaktär av personalomkostnader, t ex klocka, medalj eller gåva av annat slag med huvudsakligen personligt värde, som lämnas efter längre tids anställning, (se 3.2.2)

fri lunch för lärare vid övervakning av skolmåltid,

fria resor för järnvägspersonal och deras familjer.

Med sedvanlig rabatt avses rabatt som lämnas p g a sedvänja inom yrket eller verksamheten och som i princip är tillgänglig för hela företagets personal. En förutsättning för att rabatten i skattehänseende skall anses som sedvanlig, dvs skattefri, är att den ligger på en rimlig nivå. Vad som i det enskilda fallet skall avses med rimlig nivå går inte att avgöra generellt. Rabatterna varierar i olika branscher och från tid till annan. För att kunna godta rabatten som sedvanlig krävs därför att den inte är större än vad den anställde som kund eller personalen som grupp skulle kunna utverka på annat håll. Vid denna bedömning måste övervägas om försäljnings-, sortiments- och personalpolitiska skäl påverkar rabattens storlek. En ytterligare förutsättning för att rabatten i skattehänseende skall anses som sedvanlig är att den avser endast normala inköp av varor och tjänster för den anställdes och hans familjs egen konsumtion. Detta får särskild betydelse vid inköp av kapitalvaror. (Se 2.3)

2.1.1 Arbetsgivarens uppgiftsskyldighet

Arbetsgivaren är inte skyldig att lämna uppgift om förmåner som tillhör grupp I. Gäller förmånen rabatt eller gåva bör observeras att sådan förmån under vissa förutsättningar är skattepliktig. (Se 2.1 och

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

3.2.2.) I så fall föreligger uppgiftsskyldighet för förmånen.

2.2 Förmåner vilkas skatteplikt beror av värdet (grupp II)

De förmåner som hänförs till denna grupp bör anses skattefria endast om deras sammanlagda värde inte överstiger 600 kr för helt år räknat. Det bör observeras, att sammanläggning sker inte bara av förmåner som erhållits från en och samma arbetsgivare utan även av förmåner från personalstiftelse, som hör till arbetsgivaren.

Med personalstiftelse avses i detta sammanhang — dvs enligt 32 § KL — inte enbart personalstiftelse som utformats enligt tryggandelagen (SFS 1967:539). En personalstiftelse bör anses höra till en arbetsgivare om stiftelsen tillkommit genom arbetsgivarens medverkan och stiftelsens ändamål är att tillgodose i huvudsak de anställda eller förutvarande anställda (efterlevande till dessa).

Vid beräkning av förmånernas sammanlagda värde tas inte hänsyn till förmåner som hör till grupp I eller grupp III.

Har däremot sådan förmån lämnats endast under del av inkomståret, t ex vid nyanställning, deltidstjänstgöring, tjänstgöring på annan ort, sjukdom m m, skall skatteplikten bedömas med hänsyn till vad värdet normalt skulle ha varit om förmånen hade lämnats under hela året. Har förmån exempelvis lämnats under halva inkomståret föreligger skatteplikt om värdet av förmånen överstiger 300 kr.

Exempel

subventionerad kost, såsom lunch till nedsatt pris,

subventionerad bostad, såsom hyresbillig tjänstebostad,

bränsle till nedsatt pris,

elektrisk ström till nedsatt pris,

beklädnad i och för tjänsten (annat än överdrags- och skyddskläder) som tillhandahålls till nedsatt pris,

subventionerad telefon i bostaden,

subventionerad semesterbostad i Sverige eller utlandet.

Värdet av förmån av subventionerad lunch kan i regel beräknas med utgångspunkt från det i källskattetabellerna för inkomståret angivna värdet för fri kost, ett mål om dagen, vid korttidsanställning. Detta värde anges i 1979 års tabeller till 9:70 kr. Vid 1980 års taxering bör därför förmånen av subventionerad lunch normalt beräknas till ett belopp per dag, som motsvarar skillnaden mellan 9:70 kr och det pris den anställde erlagt för lunchen. En förutsättning för detta beräkningssätt är att kostnaden för lunchen inte överstigit 15 kr, vilket är det normallunchpris, som fastställts av RSV för kalenderåret 1979.[2]

2.2.1 Arbetsgivarens uppgiftsskyldighet

Naturaförmåner som tillhör grupp II skall redovisas på kontrolluppgift om det sammanlagda värdet av lämnade förmåner — efter avdrag för ersättning — överstiger 600 kr för helt år räknat. På kontrolluppgif-

[2] Jfr RSFS 1978:43 RSV Dt 1978:22

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

ten anges vad slag av förmån som lämnats och i förekommande fall det belopp som mottagaren erlagt för förmånen. Har förmån lämnats endast under viss tid av året, skall denna tid anges på kontrolluppgiften. Vid prövning om 600 kr-gränsen överskridits bör beaktas kravet på sammanläggning av förmåner från en och samma arbetsgivare. Vilka förmåner som skall tas med vid beräkningen samt hur värdet av förmån, som lämnats under viss tid av året, skall beräknas anges under 2.2.

2.2.2 Särskilda bestämmelser för fåmansföretag

Den begränsning i arbetsgivarens uppgiftsskyldighet, som gäller naturaförmåner med ett värde som inte överstiger 600 kr för helt år räknat gäller inte för fåmansföretag och till sådant företag hörande personalstiftelse ifråga om företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget. För denna personkrets skall värdet av förmånen anges på kontrolluppgift även om detta understiger 600 kr. Vidare skall på kontrolluppgiften anges om den som fått förmånen är en person i nämnda personkrets.

2.3 Förmåner som alltid bör anses skattepliktiga (grupp III)

Här avses förmåner som inte kan hänföras till åtgärder från arbetsgivarens sida för att skapa trivsel i arbetet eller dylikt utan som i regel måste betraktas som direkt ersättning för utfört arbete. Dessa förmåner bör därför anses skattepliktiga oavsett värdet.

Exempel

hyresfri bostad,

fri kost, ett eller flera mål om dagen,

fritt bränsle,

fri elektrisk ström,

rätt att för privat bruk nyttja bil som tillhör arbetsgivaren,[3]

rabatt åt anställda, som överstiger vad som sedvanligen förekommer, se 2.1,

fri beklädnad i och för tjänsten (annat än överdrags- och skyddskläder),

fri telefon,

fri TV-licens,

fri dagstidning,

fri semesterbostad i Sverige eller utlandet.

Förmån av fri telefon, fri TV-licens eller fri dagstidning får under vissa förutsättningar hänföras till grupp II. För detta krävs att förmånen har ett direkt samband med arbetsgivarens verksamhet (t ex fri TV-licens till anställda vid Sveriges Radio AB).

Med fri förmån bör jämställas sådana fall, där den anställde visserligen betalar ersättning till arbetsgivaren för förmånen, men där ersätt-

[3] Jfr RSFS 1979:47 RSV Dt 1979:13

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

ningen är så obetydlig i förhållande till förmånens värde, att förfarandet får anses ha tillkommit för att kringgå bestämmelsen om ovillkorlig skatteplikt för den helt fria förmånen.

Förmånen att få — fritt eller mot viss ersättning — för privat bruk använda bil som tillhör arbetsgivaren får i regel anses ha ett värde överstigande 600 kr för helt år räknat. Skulle i undantagsfall den anställde ha använt bilen i så ringa omfattning, att förmånens värde uppenbarligen understiger 600 kr för helt år räknat, blir frågan om skatteplikt för förmånen att bedöma enligt reglerna under punkten 2.2.

Med ringa omfattning avses inte det fallet, att den anställde betalar ett så högt pris för att nyttja förmånen, att förmånsvärdet efter avräkning för ersättningen understiger 600 kr. Förmånen skall i så fall alltid hänföras till grupp III.

2.3.1 Arbetsgivarens uppgiftsskyldighet

De naturaförmåner, som hör till grupp III skall alltid redovisas på kontrolluppgift, oavsett vilket värde förmånen har. På kontrolluppgiften anges förmånens art. Beträffande förmån som lämnats viss tid under året, se 2.2.1.

3 Värderingsprinciper

3.1 Naturaförmåner

För värdering av naturaförmåner gäller såsom allmän regel att det skattepliktiga värdet i princip skall motsvara marknadsvärdet (ortens pris), dvs vad det skulle ha kostat den skattskyldige att för pengar skaffa sig något motsvarande.

För vissa naturaförmåner har RSV i särskilda föreskrifter och anvisningar fastställt grunder för sådan värdering, t ex förmån av fri eller delvis fri bil, förmån av fri eller subventionerad lunch. Beträffande övriga förmåner — för vilka särskilda anvisningar för värderingen saknas — gäller således marknadsvärdet (ortens pris) som värderingsgrund.

Är det sannolikt att förmånstagare inte skulle ha skaffat sig vad som motsvarar förmånen om han själv skulle bestrida kostnaderna, bör värderingen ske med utgångspunkt från den inbesparing i de personliga levnadskostnaderna, som förmånen anses ha inneburit för förmånstagaren.

I vad mån lägre värde än marknadsvärdet bör åsättas får bedömas med hänsyn dels till förmånens art och eventuella villkor som är förknippade med förmånen, dels till förmånstagarens inkomst- och förmögenhetsförhållanden.

En sådan värderingsmetod får inte tillämpas om förmånen kan bytas ut mot ersättning i pengar o d eller om det av omständigheterna i övrigt framgår att förmånen utgör en ersättning som kan jämföras med kontant lön. I så fall bör som skattepliktigt värde anses det belopp som kunnat erhållas i kontant ersättning, vilket som regel får anses motsvara marknadsvärdet. En sådan möjlighet till utbyte får normalt anses föreligga ifråga om gåvor och förmåner som regelbundet lämnas till anställda eller uppdragstagare inom företaget.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

3.2 Gåvor

3.2.1 Allmänt om gåvor från arbetsgivare

Gåva från arbetsgivare skall i princip jämställas med ersättning för utfört arbete (remuneratorisk gåva). Sådan gåva utgör alltid skattepliktig intäkt för mottagaren och bör värderas med utgångspunkt från vad det skulle ha kostat mottagaren att skaffa sig något motsvarande för pengar (marknadsvärdet).

3.2.2 Sedvanliga gåvor

Undantagna från skatteplikt är sedvanliga gåvor av minneskaraktär från arbetsgivare. Sådana gåvor är inte i första hand avsedda som ersättning för utfört arbete, prestation o d. Med sedvanliga gåvor avses gåvor som har karaktär av personalomkostnader — t ex klocka, medalj, smycke e d efter längre tids anställning (t ex 25 års anställning) eller särskild högtidsdag (t ex 50-årsdagen), se 2.1.

Värdet av gåvan bör inte överstiga vad som under motsvarande förhållanden brukar lämnas till stats- eller kommunalanställda.

Som sedvanlig gåva i denna mening räknas inte gåvor som utdelas till anställda i samband med företagsjubileum eller liknande. Sådana gåvor utgör därför i princip skattepliktig ersättning för mottagaren. Om värdet av gåvan är obetydligt får gåvan anses jämförbar med sådan förmån av mindre värde som alltid är undantagen från skatteplikt.

3.2.3 Gåva av annat slag

Under senare år har det blivit allt vanligare att företag som ett led i sin personalpolitik lämnar gåvor till anställda i samband med personliga högtidsdagar eller vid flera andra tillfällen under anställningstiden — utöver "sedvanliga gåvor". Sådana gåvor utgör i sin helhet skattepliktig intäkt för mottagaren. Det värde som skall tas upp till beskattning är gåvans marknadsvärde, dvs vad det skulle ha kostat den anställde om han själv skaffat varan eller tjänsten för pengar. Av praktiska skäl kan man i normalfallet utgå från företagets anskaffningskostnad för gåvan.

3.2.4 Försäljningspristävlingar med vinst i form av resor eller varor

Vinster i försäljningspristävlingar, där priserna består av resor eller varor, är förmåner som jämställs med ersättning för utfört arbete. Sådan förmån är därför alltid skattepliktig inkomst för mottagaren.

När det gäller vinster, som lämnas i form av resor, blir den skattemässiga bedömningen beroende av om resan är en normal semester- eller rekreationsresa eller om vinsten utgörs av en exklusiv eller dyrbarare resa.

För en normal semesterresa bör värdet av förmånen bestämmas med utgångspunkt från resans allmänna saluvärde (marknadsvärdet). Detta värde kan i regel anses motsvara företagets kostnad för resan.

Den omständigheten att den skattskyldige av olika skäl inte tidigare företagit sådana resor bör inte medföra annan bedömning.

Om vinsten däremot består av en exklusiv eller dyrbarare resa måste

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

hänsyn tas till mottagarens ekonomiska situation. Är det sannolikt att mottagaren med hänsyn till sina inkomst- och förmögenhetsförhållanden skulle kunna företa en resa av denna karaktär, skall också i detta fall marknadsvärdet vara vägledande.

I annat fall bör det skattepliktiga värdet bestämmas till ett belopp som motsvarar mottagarens inbesparade levnadskostnader. Det kan därvid finnas skäl att beskatta mottagaren för ett belopp som motsvarar en normal semesterresa.

Har vinsten lämnats i form av varor kan — som ovan anges ifråga om gåvor — förmånsvärdet av praktiska skäl bestämmas till företagets anskaffningskostnad för varan.

I samband med försäljningstävlingar förekommer bl a premieringssystem, som innebär att försäljare erhåller poängbevis, som varierar efter uppnått resultat. Bevisen berättigar innehavaren till uttag av varor.

Sådana bevis har närmast karaktären av presentkort och kan således jämställas med kontanta medel. Värdet härav är skattepliktig inkomst för mottagaren. Skatteplikten inträder, när mottagaren erhåller bevisen. Förmånens värde för mottagaren bör motsvara det erhållna bevisets marknadsvärde.

Dessa anvisningar tillämpas fr o m 1980 års taxering.

Riksskatteverkets anvisningar m m om normalavdrag vid beskattning avseende ersättning för vård i enskilt familjehem;[1]

RSV Dt 1979:16

RSFS 1979:53

utfärdade den 22 november 1979.

1 Allmänt

Kostnadsersättning, som stat och kommun lämnar för vård av person i enskilt familjehem, är inte skattepliktig intäkt — 32 § 3 mom kommunalskattelagen (KL). Avdrag medges inte för kostnader, som kostnadsersättningen är avsedd att täcka, även om kostnaden i något fall skulle överstiga ersättningen.

Av förarbetena till denna lagstiftning framgår att en förutsättning för skattefriheten är att kostnadsersättningen grundar sig på centralt fastställda rekommendationer.

Landstingsförbundet har lämnat särskilda rekommendationer för ersättning för vård av psykiskt utvecklingsstörda, rörelsehindrade och hörselskadade.

För s k kontrollerad familjevård finns f n inga särskilda rekommendationer.

I avvaktan på att de utbetalande myndigheterna följer centralt utfärdade rekommendationer om ersättning för vård i enskilt familjehem och tillämpar ett system med fördelning av ersättningen på en arvodesdel och en omkostnadsdel har RSV beslutat meddela anvisningar enligt punkterna 2—4.

[1] Jfr RSFS 1978:59 RSV Dt 1978:32

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

2 Vård av psykiskt utvecklingsstörda, rörelsehindrade och hörselskadade, som vistats i annat enskilt hem än det egna

Enligt uppgift från landstingsförbundet är det endast ett fåtal landsting som ännu inte tillämpar förbundets rekommendationer om normer för ersättning till enskilda familjehem.

Rekommendationerna innebär bl a att ersättning lämnas till vårdgivare i form av en omkostnads- och en arvodesdel.

Kostnadsersättningen är inte skattepliktig intäkt. Arvodesdelen däremot är skattepliktig.

I de fall ersättningen inte alls eller endast i vissa delar grundar sig på landstingsförbundets rekommendationer, är denna i sin helhet skattepliktig.

Särskild kostnadsersättning för exempelvis läkarvård, tandläkarvård och resor i samband därmed, fickpengar eller för särskild utrustning är inte skattepliktig. Avdrag för motsvarande kostnader medges inte.

Som skäligt omkostnadsavdrag (normalavdrag) har RSV fastställt ett beloppd av 35 kr per dygn för person under 12 år som erhåller vård. För äldre personer är normalavdraget 42 kr per dygn. Är ersättningen lägre än normalavdraget bör avdrag i regel medges med belopp motsvarande ersättningen.

Föreligger särskilda omständigheter kan avdrag medges med *högre* belopp än normalavdraget. Sådana särskilda omständigheter kan anses föreligga om vården medfört onormalt stora kostnader såsom för inköp av och slitage på inventarier och utrustning i hemmet. För att avdrag skall medges med högre belopp än normalavdragen bör krävas att de för bedömningen avgörande omständigheterna anges särskilt.

3 S k kontrollerad familjevård

Ersättning för vård av psykiskt sjuka personer, s k kontrollerad familjevård, är i sin helhet skattepliktig.

För att uppnå likformighet vid bedömningen av vad som kan anses vara skäligt kostnadsavdrag har RSV fastställt normalavdraget till 42 kr per patient och dygn om vårdgivaren har högst fem patienter i sitt hushåll. Uppgår antalet patienter till fler än fem bör i regel verksamheten betraktas som rörelse. Är ersättningen lägre än normalavdraget bör avdrag medges motsvarande ersättningen.

Utöver normalavdragen medges avdrag för styrkt kostnad för vårdnadsvikarie.

Normalavdraget är avsett att täcka kostnader för mat, bostad, s k flitpengar samt del i gemensam konsumtion såsom hygienartiklar, tvättmedel, linne, porslin, tidningar, resor o d.

Föreligger särskilda omständigheter, exempelvis om vården även avsett patienter med fysiska eller sociala handikapp och detta medfört onormalt höga kostnader, kan avdrag medges med högre belopp än normalavdragen. För att avdrag skall medges med högre belopp än normalavdragen bör krävas att de för bedömningen avgörande omständigheterna särskilt anges.

Vid *vård i jordbrukarhem* bör ersättningen inte redovisas som inkomst i förvärvskällan jordbruksfastighet utan som inkomst av tjänst eller

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

rörelse. Däremot skall vårdgivaren som förmånsvärde i jordbruksbilagan redovisa värdet av rum som disponeras av patienten samt värdet av de produkter från egendomen som förbrukats av patienten. Avdrag för kost får inte ske såsom för kost åt anställd personal.

Vad nu sagts tillämpas inte i sådana fall där jordbrukaren yrkar avdrag för lön och kost till patienten, därför att denne utfört arbete åt jordbrukaren i en omfattning, som i huvudsak motsvarar arbetsprestationer från i annan ordning anställd arbetskraft. I sådana fall skall vårdersättning redovisas som inkomst av jordbruksfastighet. Lön och kost åt patienten behandlas i beskattningshänseende på samma sätt som lön och kost till andra i jordbruket anställda.

4 Uppgiftsskyldighet

Myndigheter, som tillämpar centralt fastställda rekommendationer, skall på kontrolluppgiften redovisa utbetalt arvode.

Under särskilda upplysningar på kontrolluppgiften bör anges att arvodet avser vård av handikappat barn samt att kostnadsersättning utbetalats enligt landstingsförbundets rekommendationer.

Myndigheter, som inte tillämpar eller endast delvis tillämpar centralt fastställda rekommendationer, skall redovisa den utbetalade sammanlagda ersättningen på kontrolluppgiften med undantag av särskild kostnadsersättning.

Under särskilda upplysningar på kontrolluppgiften bör anges att ersättningen avser vård av handikappat barn eller person i s k kontrollerad familjevård.

För den grupp där centrala rekommendationer finns bör det även framgå av kontrolluppgiften att dessa rekommendationer inte följts.

Dessa anvisningar tillämpas vid 1980 års taxering.

Riksskatteverkets anvisningar för värdering av förmån av fri respektive subventionerad lunch vid inkomst av tjänst;

RSV Dt 1979:17

RSFS 1979:54

utfärdade den 22 november 1979.

RSV har den 22 november 1979 beslutat meddela följande anvisningar att gälla fr o m inkomståret 1980.[1]

1 Allmänt om skatteplikten

Förmån av fri lunch räknas till den grupp av naturaförmåner, som alltid är skattepliktig.[2] Förmån av subventionerad lunch tillhör däremot den grupp av naturaförmåner, som blir skattepliktig först då det sammanlagda värdet överstiger 600 kr.[3] Denna gräns gäller det sammanlagda värdet av samtliga förmåner inom denna grupp, som lämnats av en och samma arbets- eller uppdragsgivare samt av personalstiftelse som tillhör arbetsgivaren. Om förmånerna erhålls under endast en del av året

[1] Jfr RSFS 1978:43 RSV Dt 1978:22
[2] Se RSFS 1979:52 RSV Dt 1979:15 punkt 2.3
[3] Se RSFS 1979:52 RSV Dt 1979:15 punkt 2.2

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

blir skattepliktsgränsen i motsvarande mån lägre.

Om förmånen av helt fri respektive subventionerad kost tillhandahålls i arbetsgivaren tillhöriga personalutrymmen av egen personal eller genom förmånsgivarens försorg av utomstående restauratör, har för den skattemässiga bedömningen inte någon betydelse. Detta innebär bl a att storleken av arbetsgivarens kostnader för förmånen i normalfallet saknar betydelse för förmånstagarens beskattning.

Anvisningarna får tillämpas även om förmånen lämnas i form av kuponger, som gäller som betalningsmedel för lunch hos arbetsgivaren eller hos ett eller flera restaurangföretag eller liknande företag. Om kupongerna kan användas som betalningsmedel för lunch hos ett mycket stort antal företag gäller de värderingsregler som anges nedan vid punkt 3 endast under förutsättning att det sammanlagda kupongvärdet per arbetsdag för mottagaren inte överstiger 15 kr.

Vidare förutsätts att kupongerna utnyttjas under arbetsdagen eller i omedelbar anslutning till arbetstidens förläggning. Detta innebär bl a att kupongerna i normalfallet kan utnyttjas endast under lunchtid. Vidare får kupongerna inte bytas mot kontanter. Om kupongerna inte kan utnyttjas vissa dagar eller under viss period (t ex vid sjukdom, vid deltagande i internatkurser, vid tjänsteresor i in- eller utlandet) bör för dessa dagar kupongerna antingen återlämnas eller "kvittas" mot kuponger för senare period. Detta förfaringssätt behöver dock inte ske om antalet sådana dagar under året är obetydligt (ca 20 dagar). Om kupongerna används på annat sätt eller om värdet av lämnade kuponger överstiger ovan angivet belopp är dessa närmast att anse som en form av kontant löneförmån. Värderingen får i så fall ske i enlighet med vad som gäller för sådana förmåner

2 Värdering av förmån av helt fri lunch

Värdet av förmån av fri lunch kan i normalfallet beräknas med ledning av det i källskattetabellerna angivna beloppet för värdet av fri lunch (ett mål om dagen).

För inkomståret 1980 är detta värde 2 310 kr vilket motsvarar ca 220 kostdagar. Om antalet kostdagar är betydligt fler eller färre bör i stället förmånen beräknas med ledning av faktiskt antal kostdagar och det i källskattetabellerna angivna värdet för fri kost, ett mål om dagen, vid korttidsanställning. För inkomståret 1980 är detta värde 10:20 kr.

De värden för helt fri lunch som skall tillämpas vid 1981 års taxering meddelas först i samband med att de s k länsanvisningarna fastställs av RSV i början av november under inkomståret.

De värden för helt fri kost som anges i länsanvisningarna avser kost av normal beskaffenhet. Om förmånen väsentligt avviker från sådan kost bör värdet av förmånen beräknas på annat sätt, exempelvis genom skälig ändring av nämnda värden.

3 Värdering av förmån av subventionerad lunch

Förmån av subventionerad lunch föreligger om den del av lunchkostnaden som förmånshavaren själv betalar understiger det skattepliktiga värdet av helt fri lunch. Som värde av helt fri lunch används det värde

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

som anges i källskattetabellerna För inkomståret 1980 är detta värde 10:20 kr. Det skattemässiga värdet är således skillnaden mellan detta värde och vad som erlagts för förmånen under det antal dagar förmånen utnyttjats eller kunnat utnyttjas. Om summan av de sålunda beräknade värdena av subventionerad lunch och i förekommande fall värdet av övriga förmåner av hithörande slag inte överstiger 600 kr för helt år räknat är förmånerna skattefria.

RSV Dt 1979: 17
RSFS 1979: 54

Exempel

Beräkning av skattemässigt förmånsvärde av förmån av subventionerad lunch vid inkomst av tjänst

Skattepliktigt värde för fri lunch	10:20[4]
Avgår: Belopp som betalas av den anställde för lunchen	7:50
Skattemässigt förmånsvärde per lunch	2:70

Om den anställde inte har andra förmåner är förmånen av subventionerad lunch skattefri om den inte kunnat utnyttjas mer än 222 dagar ($= \frac{600}{2:70}$)

Det angivna sättet för att beräkna förmån av subventionerad lunch gäller under förutsättning att lunchen är av normal beskaffenhet. För denna bedömning kan som jämförelse tjäna sådana luncher som serveras i större personalmatsalar.

Dessa anvisningar tillämpas fr o m 1981 års taxering.

[4] Detta belopp gäller även i de fall lunchkuponger används under förutsättning att kupongvärdet inte överstiger 15 kr/dag.

Riksskatteverkets information om synen på beskattning av inkomst av bär- och svampplockning m m;

RSV Dt 1979:18

RSFS 1979:56

utfärdad den 1 november 1979.

1 Bakgrund

Budgetministern blev i riksdagen (fråga 1978/79:587) ombedd att utförligt klargöra vilka gränsdragningsregler som skall gälla för eventuell inkomstbeskattning av tillfällig bär- och svampplockning samt hemslöjd till försäljning.

Bakgrunden till frågan är att Uddeholmsbolaget i Värmland startat en avdelning för nya verksamheter för att hjälpa till att finna avsättning för bär och svamp. Oklarheten i skattefrågan, dvs var gränsen går mellan skattepliktig förvärvskälla och hobbyverksamhet när det gäller inkomst av bär- och svampplockning samt hemslöjd till försäljning, har gjort det svårt att rekrytera plockare och slöjdare.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Sedan budgetministern bl a anfört att han, som enskilt statsråd, inte har befogenhet att uttala vilka gränsdragningsregler som skall gälla utan att det i första hand bör ankomma på riksskatteverket (RSV) att med utgångspunkt i gällande lagstiftning ge råd och anvisningar på detta område har kopia av snabbprotokoll från riksdagsdebatterna 1978/79 nr 170 översänts till RSV för vidare handläggning.

RSV — som från skattecheferna inhämtat redogörelse för de erfarenheter som finns i den aktuella frågan hos länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna — får med anledning härav anföra följande.

Den svenska allemansrätten innebär att bär och svamp som växer vilt får plockas av alla och envar utan tillstånd av eller ersättning till markägaren. Riksskogstaxeringen 1975—77 visar att vi under inventeringsperioden haft tillgång till mellan 219—307 miljoner kilo blåbär och 142—168 miljoner kilo lingon i våra skogar. Enligt de beräkningar som gjorts torde endast 10—20 % av den totala tillgången på vilda bär tas tillvara. De undersökningar som gjorts i bl a naturvårdsverkets regi visar att det plockas ca 80 miljoner liter vilda bär. Varje hushåll plockar i genomsnitt 24 liter bär. I Norrland plockas mer bär än i södra Sverige, 42 liter/hushåll mot 23 liter/hushåll i Svealand och 17 liter/hushåll i Götaland. Den största andelen torde användas för egen konsumtion. Svamp plockas nästan uteslutande för egen konsumtion. Varje hushåll plockar i genomsnitt 7 liter svamp. Det finns inga uppgifter om hur mycket bär och svamp som plockas för försäljning.

Uppköparna har 1979 betalat 3—4 kronor per kilo orensade blåbär, 2:50—4 kronor per kilo orensade lingon och 15—25 kronor per kilo rensade hjortron. Med 1979 års priser måste således plockaren leverera ca 500 liter (1 liter ~ 0,6 kg) blåbär eller lingon för att erhålla en bruttointäkt på 1 000 kronor.

Av skattechefernas svar till RSV framgår att länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna har ringa erfarenhet av beskattning av inkomst av bär- och svampplockning. En av orsakerna till detta kan vara att det är en vanlig uppfattning hos gemene man att inkomst av bärplockning av hävd är skattefri eftersom rätten att fritt plocka bär är ett utflöde av allemansrätten.

2 RSV:s bedömning

Att tveksamhet kan råda om hur inkomst av plockning av vilda bär skall beskattas beror främst på att det i vissa fall kan vara svårt att dra en gräns mellan inte skattepliktig hobbyverksamhet och skattepliktig verksamhet.

Plockning av vilda bär för egen konsumtion är givetvis inte skattepliktig. Den som däremot plockar och säljer bär är skattskyldig för dessa inkomster.

RSV vill emellertid framhålla att vid 1980 års taxering sker en faktisk beskattning först vid inkomster som uppgår till 6 500 kronor. Grundavdraget, 4 500 kronor, och den särskilda skattereduktionen, f n 560 kronor, gör att inkomster under 6 500 kronor inte blir beskattade.

I de fall den skattskyldige har inkomster från annat förvärvsarbete sker sammanläggning av samtliga inkomster och därmed kan hela inkomsten från bärförsäljningen bli beskattad.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

De förvärvskällor som kan komma ifråga för här aktuella inkomster är i första hand inkomst av tjänst och inkomst av jordbruksfastighet (binäring till jordbruk) men även inkomst av rörelse kan bli aktuell. Vilken förvärvskälla som skall tillämpas i det enskilda fallet får bedömas med utgångspunkt i gällande bestämmelser.

I vissa andra länder t ex Finland har inkomster från plockning av vilda bär undantagits från beskattning. Sådana regler saknas i Sverige.

Den som får inkomst av att plocka och sälja vilda bär har givetvis rätt till avdrag för sina kostnader i samband härmed. I den praktiska taxeringssituationen kan det ibland vara svårt att utan utredning avgöra om en kostnad är avdragsgill. För att undvika att taxeringsnämnderna i detta sammanhang utreder bagatellavdrag vill RSV erinra om att departementschefen i prop 1977/78:181 (sid 247) uttalat att det är rimligt att t v tillämpa en gräns vid 500 kronor för utredningsfallen.

Mot bakgrund av att det är önskvärt att minska de praktiska svårigheterna i deklarations- och taxeringsarbetet finner RSV att det av departementschefen gjorda uttalandet i detta fall bör vara vägledande.

Försäljning av hemslöjdsalster torde enligt vad RSV erfarit oftast ske i ordnade former genom hemslöjdsföreningar, hantverksgårdar och liknande. Enligt RSV:s mening erfordras inte något uttalande angående beskattning av hemslöjd.

Riksskatteverkets anvisningar om avdrag för ökade levnadskostnader för yrkesfiskare m m;[1]

RSV Dt 1979:19

RSFS 1979:57

utfärdade den 1 november 1979.

RSV har beslutat meddela följande anvisningar beträffande tillämpningen av punkt 19 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (KL) — SFS 1974:294 — angående yrkesfiskares rätt till avdrag för ökning i levnadskostnaden vid fiske utom hemorten.

Yrkesfiskare har rätt till avdrag för ökade levnadskostnader vid fiske utom hemorten. Som bortovaro från hemorten räknas inte vistelse vid hemmahamn. Med yrkesfiskare förstås fiskare som under hela eller del av året har fisket som enda yrke eller huvudyrke. I avdragsbelopp för ökade levnadskostnader får inräknas endast merkostnader för mat och diverse småutgifter. Avdrag medges endast yrkesfiskare som företagit fiskeresor som medfört en bortovaro från hemorten med mer än tio timmar. Avdraget bör som regel medges med ett schablonmässigt fastställt belopp avseende fiskeresor som medfört bortovaro från hemorten med mer än tio timmar (s k hemmafiskedagar) resp mer än ett dygn (s k havsfiskedagar).

För kalenderåret 1979 har dessa schablonbelopp fastställts till 2 300 kr för s k hemmafiske resp 4 700 kr för s k havsfiske för helt år räknat. Schablonbeloppet kan frångås exempelvis om det visas att den faktiska ökningen i levnadskostnaden varit avsevärt högre. Yrkas högre avdrag

[1] Jfr RSFS 1978:58 RSV Dt 1978:31

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

bör uppgifterna om exempelvis antalet fiskedagar kunna styrkas genom förda anteckningar eller på annat sätt.

Vidare bör jämkning ske om antalet fiskedagar understiger 125 eller överstiger 175 eller om såväl s k hemmafiskeresor som s k havsfiskeresor företagits.

Följande bör därvid iakttas vid sådan jämkning.

a) Om antalet s k havsfiskedagar eller om totala antalet fiskedagar, dvs såväl hemmafiske- som havsfiskedagar, understiger 125, bör alltid avdraget beräknas med utgångspunkt från schablonbeloppet för s k hemmafiske, dvs 2 300 kr. Detta belopp bör ökas med 16 kr/dag för varje havsfiskeresa som fiskaren företagit. Vidare bör beloppet minskas, om totala antalet fiskedagar understiger 125 dagar, med 19 kr för varje underskjutande fiskedag.

b) Överstiger antalet fiskedagar 175 ökas schablonbeloppen 2 300 kr och 4 700 kr med 16 resp 31 kr för varje överskjutande fiskedag.

Yrkesfiskare bör normalt medges avdrag för kostnad för skyddskläder med 300 kr.

Dessa anvisningar tillämpas fr o m 1980 års taxering.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Meddelanden från Riksskatteverket
Utg. av Skattenytt, Leksand, tel. 0247-104 30 • Ansv. utgivare: Kammarrättsrådet Hans Bylin
Serie I ang. direkt skatt
Motsvarar Riksskatteverkets författningssamling (RSFS) och Riksskatteverkets förhandsbesked mm (RSV/FB) serie Dt – Direkt skatt – Taxering
Nr 12 1979 – Årg. 9

Riksskatteverkets anvisningar om avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga på grund av sjukdom m m;[1]

RSV Dt 1979:21

utfärdade den 22 november 1979.

RSFS 1979:59

1 Inledning

Om en persons skatteförmåga varit väsentligen nedsatt kan den taxerade inkomsten minskas med ett s k extra avdrag. Förutsättningen är att skatteförmågan varit väsentligen nedsatt till följd av t ex långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom eller underhållsskyldighet. Avdraget skall bestämmas efter omständigheterna i det enskilda fallet och får inte överstiga 10 000 kr (50 § 2 mom andra stycket KL).

Avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga kan även medges om den skattskyldiges inkomst, efter avdrag för skatt, understigit vad han kan anses ha behövt till underhåll för sig och sin familj (existensminimum). För rätt till avdrag krävs att skatteförmågan varit nedsatt till följd av bl a nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet eller stor försörjningsbörda (50 § 2 mom tredje stycket KL).

Avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga i existensminimifallen bör bestämmas med ledning av RSVs anvisningar om normalbelopp för existensminimum.

För den som under beskattningsåret uppburit folkpension gäller särskilda bestämmelser om extra avdrag (50 § 2 mom fjärde stycket KL). Avdraget bör i dessa fall bestämmas med ledning av RSVs föreskrifter m m om avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer.

För att få en i möjligaste mån enhetlig och likformig bedömning av de fall där extra avdrag bör medges om skatteförmågan varit väsentligen nedsatt till följd av sjukdom m m har RSV meddelat följande anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna.

2 Grunderna för extra avdrag p g a sjukdom m m

För inkomstbeskattningen gäller som en huvudprincip att skatt skall utgå efter förmåga. Till grund för beräkningen av en persons skatteförmåga ligger hans nettoinkomst av olika förvärvsverksamheter. Avdrag medges i princip inte för personliga levnadskostnader. Bestämmelserna

[1] Jfr RSFS 1978:49 RSV Dt 1978:27

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

i 50 § 2 mom KL om avdrag på grund av nedsatt skatteförmåga är i viss mån att se som en korrigering då dessa beräkningar inte går att förena med kravet på en beskattning efter förmåga.

Det framgår av lagtexten att skatteförmågan skall vara *väsentligen* nedsatt. Detta innebär att nedsättning bör ske endast om den skattskyldige åsamkats stora merkostnader för sjukdom m m som medfört att den ekonomiska situationen, dvs skatteförmågan, avsevärt avvikit från vad som annars skulle ha varit förhållandet. Detta innebär även att nedsättning inte kan ske enbart av den anledningen att inkomsten varit låg.

Att skatteförmågan skall bestämmas med utgångspunkt från den skattskyldiges ekonomiska förhållanden innebär bl a att hänsyn skall tas till både inkomster och förmögenhet. När det gäller att bedöma skatteförmågan skall även sådana inkomster och ersättningar som inte i och för sig är skattepliktiga medräknas. För makar sker bedömningen med utgångspunkt från storleken av makarnas gemensamma inkomster och förmögenhet. Motsvarande gäller för annan sambeskattad person.

När det gäller att bedöma skatteförmågan skall vidare hänsyn tas till om en persons nödvändiga kostnader för livsuppehället m m betydligt överstiger vad som annars är normalt om detta beror på nedsatta fysiska eller psykiska funktioner. Sådana merutgifter kan uppstå om personen under en längre tid måste ha hjälp för den dagliga livsföringen, exempelvis för skötsel av hemmet. Stora utgifter kan också föranledas av speciell föda, medicinering, salvor, omläggning av bandage, särskild bostadsutrustning eller på grund av extra slitage av kläder, resor m m. Vidare kan behov föreligga av särskild tillsyn som kan ge anledning till särskilda utgifter.

2.1 Olika slag av sjukdomar, handikapp m m

Den personkrets som omfattas av dessa anvisningar torde företrädesvis vara handikappade och personer med kroniska sjukdomar. Av gjorda undersökningar kan konstateras att för vissa grupper föreligger normalt merutgifter för sjukdom. Som *exempel* kan nämnas följande grupper av handikapp eller kroniska sjukdomar. Allergi, blödarsjuka, cerebral pares, celiaki, cystisk fibros, dermatitis herpetiformis, diabetes, dövhet (hörselskada), epilepsi, hjärt- och kärlsjukdomar, ileo- och colostomiopererade, lungsjukdomar, njursjukdomar, psoriasis, psykiska sjukdomar (utvecklingsstörning), reumatism, andra rörelsehinder (p g a MS, polio m m) och synskador.

Merutgifternas storlek går däremot som regel inte att schablonmässigt ange. Detta beror på att utgifterna varierar såväl mellan som inom olika sjukdomsgrupper. Avdragsrätten blir alltså beroende av en bedömning i varje enskilt fall.

2.2 Sjukdomskostnader

Vid bedömningen av avdragsrätten bör beaktas samtliga utgifter som den skattskyldige åsamkats p g a sjukdom. Utgifter för läkemedel, hjälpmedel, resor, kostnader för ledarhund etc medräknas endast till den del

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

de inte ersätts av försäkringskassa eller på annat sätt, dvs endast nettokostnaden får beaktas.

Om den skattskyldige haft utgifter för sjukdom m m som inte till någon del ersätts av försäkringskassa eller annan myndighet bör fordras att det kan göras sannolikt att utgifterna varit nödvändiga. Att sådana utgifter varit nödvändiga kan styrkas av intyg från läkare, kurator, socialassistent eller annan som är insatt i förhållandena.

Om utgifterna inte överstiger vad som kan betraktas som normala utgifter för läkarvård, medicin o d bör något extra avdrag inte medges. Sålunda bör som regel utgifter understigande 300 kr per år inte beaktas i detta sammanhang.

2.3 Inkomster, ersättningar m m

Det extra avdragets storlek bör vid tillämpning av nedanstående avdragstabeller som regel bedömas med utgångspunkt från *dels* den skattskyldiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst, *dels* det sammanlagda beloppet av merutgifter till följd av sjukdomen.

Den taxerade inkomsten kan dock frångås i vissa fall. Detta bör ske om den skattskyldige uppburit inte skattepliktiga ersättningar (t ex socialhjälp, kommunalt bostadstillägg, livränta eller näringshjälp). Sådana ersättningar bör medräknas som om dessa utgjort skattepliktig inkomst. Detsamma gäller sådan inkomst som genom särskilt avtal är undantagen från beskattning här i landet (t ex Social Security). Ersättningar, som utgått för att direkt täcka vissa kostnader (t ex bidrag för ombyggnad av bostad) skall dock inte medräknas såsom inkomst. Häremot svarande utgifter bör ej heller beaktas i detta sammanhang. Allmänt barnbidrag anses inte som inkomst i detta sammanhang.

Om den taxerade inkomsten minskats genom avdrag, som inte utgör omkostnadsavdrag i egentlig mening (t ex frivilligt periodiskt understöd, pensionsförsäkring eller särskilt investeringsavdrag) bör ett motsvarande belopp tilläggas den taxerade inkomsten. Vidare bör den taxerade inkomsten frångås om den skattskyldige åtnjutit underskottsavdrag med inte obetydligt belopp och underskottet till huvudsaklig del får anses tillfälligt. Så kan vara fallet vid stora reparations- och underhållskostnader på jordbruksfastighet eller annan fastighet under något eller några år. Stora investeringskostnader i samband med start av t ex rörelse bör också föranleda jämkning.

3 Utredning om sjukdomskostnader m m

Som förut nämnts fordras i allmänhet att den skattskyldige kan göra sannolikt att han haft merutgifter för sjukdom. I fråga om gifta bör, om inte annat yrkas, avdraget beräknas på makarnas sammanlagda sjukdomskostnader och tillgodoföras den make som har den högsta inkomsten.

Som merutgift får i detta sammanhang även medräknas utgifter för omyndigt hemmavarande barn. Utgifter för myndigt hemmavarande barn får beaktas i den mån barnet inte uppbär folkpension eller liknande

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

ersättning. Därvid bör avdraget bestämmas med utgångspunkt från föräldrarnas och barnets gemensamma inkomst- och förmögenhetsförhållanden. Med barn avses i detta sammanhang inte sådant fosterbarn, för vilket särskild ersättning utgått från kommun eller annan myndighet.

3.1 Utgifter p g a fördyrad kost (diabetiker m fl)

Vissa personer är p g a sin sjukdom i behov av särskild kost. Som regel medför detta att de får ökade utgifter för inköp av den särskilda kosten. Detta gäller exempelvis för person som är i behov av diabeteskost, glutenfri kost eller fettreducerad kost (tunntarmsopererad person). I sådana fall kan sällan anges storleken av merutgifterna.

Om den skattskyldige inte kan göra sannolikt hur stora utgifterna varit för särskild kosthållning bör vid tillämpning av nedanstående avdragstabeller merutgifterna normalt anses uppgå till

1 700 kr för diabetiker
1 500 kr för person som behöver glutenfri kost
3 500 kr för person som fått del av tunntarmen (ileum) bortopererad. Avdrag med 3 500 kr bör medges endast om personen av läkare blivit ordinerad fettreducerad kost (i regel person med Chrons sjukdom).

Ovanstående schablonbelopp för merutgifter gäller inte om handikappersättning eller annan skattefri ersättning utgått för att täcka merutgifterna.

Vårdgivare som uppbär vårdbidrag enligt 9 kap lagen (1962:381) om allmän försäkring kan regelmässigt anses ha betydande merutgifter.

4 Beräkning av avdragets storlek

Vid bestämmandet av det extra avdraget till följd av merutgifter för sjukdom m m bör normalt följande tabeller kunna tjäna till ledning. För att undvika alltför stora tröskeleffekter bör vid tillämpning av dessa normer en viss jämkning ske för de fall inkomsten ligger i anslutning till nedanstående inkomstgränser.

4.1 Tabeller för beräkning av normalavdrag

Ensamstående skattskyldig

Om inkomsten uppgår till	Extra avdrag medges normalt med belopp motsvarande
högst 30 000 kr	2 ggr beräknade merutgifter
mer än 30 000 kr men inte över 40 000 kr	beräknade merutgifter
mer än 40 000 kr men inte över 45 000 kr	hälften av beräknade merutgifter
över 45 000 kr	hälften av den del av beräknade merutgifter som överstiger 1/10 av inkomsten

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

Gift skattskyldig

Om makarnas sammanlagda inkomster uppgår till	Extra avdrag medges normalt med belopp motsvarande
högst 45 000 kr	2 ggr beräknade merutgifter
mer än 45 000 kr men inte över 55 000 kr	beräknade merutgifter
mer än 55 000 kr men inte över 65 000 kr	hälften av beräknade merutgifter
över 65 000 kr	hälften av den del av beräknade merutgifter som överstiger 1/20 av inkomsten

Som gifta räknas också sammanboende, som tidigare varit gifta med varandra, samt sammanboende, som har eller har haft gemensamt barn.

Om den skattskyldige haft hemmavarande barn under 16 år bör ovan angivna *inkomstgränser* i resp tabell ökas med 6 000 kr för varje sådant barn.

Förmögenhet bör beaktas i överensstämmelse med vad som sägs i RSVs föreskrifter m m om avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer.

5 Exempel

1) En gift diabetiker med synskador har en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst på 50 000 kr. Makens taxerade inkomst uppgår till 11 000 kr. Makarna har två minderåriga hemmavarande barn. Makarna har under året uppburit 5 000 kr i bostadstillägg samt livränta med 3 000 kr. Makarnas sammanlagda inkomster uppgår således till 69 000 kr. Merutgifterna för fördyrad kosthållning bör, om inte annat kan visas, enligt anvisningarna uppskattas till 1 700 kr. Övriga merutgifter uppgår till 2 500 kr. I detta fall bör, sedan hänsyn tagits till antalet barn, det extra avdraget enligt tabellen bestämmas till ett belopp motsvarande hälften av merutgifterna, dvs 2 100 kr.
2) Makar, vars sammanlagda taxerade inkomster uppgår till 80 000 kr, har under året haft merutgifter för sjukdom för ett hemmavarande handikappat barn på sammanlagt 10 000 kr. Makarna, som inte har några fler hemmavarande barn, har inte uppburit annan ersättning under året men deras förmögenhet uppgår till 108 000 kr. Enligt ovanstående tabell bör avdraget beräknas på följande sätt:

   $1/2\ (10\ 000 \cdot/\cdot 1/20 \times 80\ 000) = 3\ 000$ kr.

   Detta belopp bör dock med hänsyn till förmögenhetsinnehavet reduceras med 60 %, dvs med 1 800 kr. Avdraget bör således bestämmas till 1 200 kr.

Dessa anvisningar tillämpas vid 1980 års taxering.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32

RSV Dt 1979:22

RSFS 1979:60

Riksskatteverkets anvisningar om avdrag för representationskostnader för kalenderåret 1980;[1]

utfärdade den 22 november 1979.

Riksskatteverket har den 22 november 1979 beslutat ändra anvisningarna om avdrag för representation och liknande ändamål såtillvida att avdrag för representation utom hemmet i form av lunch och middag eller supé bör medges med högst 90 kr respektive 160 kr per person för representation som utövas efter utgången av kalenderåret 1979. De angivna beloppen avser pris inklusive serveringsavgift men exklusive mervärdeskatt.

---

[1] Jfr RSFS 1978:44 RSV Dt 1978:23

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:32